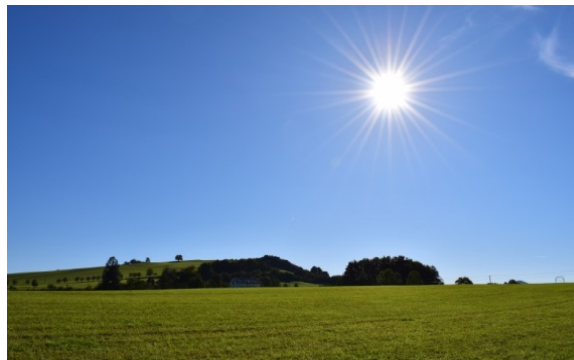

Horká léta na pracovištích

Pro udržení stálé tělesné teploty je nutné udržet tepelnou rovnováhu mezi organismem člověka a okolím. Teplo, které vytváří lidský organismus při své činnosti, musí být odvedeno do okolí. Pokud je vlivem chladu prostředí odváděno z těla více tepla, nastává pocit tělesného chladu. Je-li v důsledku příliš teplého prostředí odváděno málo tepla, nastává pocit tepla. V horkém prostředí pak organismus pro obnovení tepelné rovnováhy reaguje pocením, kdy se tělo ochlazuje odpařováním potu. Při dalším růstu teploty prostředí dochází k přehřívání organismu se všemi zdravotními důsledky.

Z potřeby udržení tepelné rovnováhy mezi organismem člověka a prostředím vychází požadavky našich právních předpisů na optimální teplotně – vlhkostní podmínky na pracovišti. Je zřejmé, že při rostoucí namáhavosti práce, tj. vyšším energetickém výdeji, organismus vyvíjí více tepla, které je potřeba odvést a proto pro zachování rovnováhy má teplota prostředí být nižší.

Na teplotu prostředí však má vliv technologické vybavení pracovišť (pece apod.), které je zdrojem tepla, a rovněž klimatické podmínky.

Typickým příkladem zásadního vlivu technologie jsou tzv. „horké provozy“ známé z výroby a zpracování kovů, sklářství, výroby potravin, tzn. kuchyně, pekárny apod. V těchto provozech je zvýšená tepelná zátěž prakticky po celý rok a ve většině případů jsou k tomu nastavena i režimová opatření (režim práce a odpočinku, pitný režim atd.). V létě je pak zátěž zvýšená o vyšší teploty a mnohdy ztíženou možností ochlazení, pokud není zajištěn odpočinkový režim v klimatizovaných prostorách.

Poněkud jiné je to na pracovištích bez technologického zdroje tepelné zátěže, kde ke zvýšené zátěži teplem dochází pouze vlivem klimatických podmínek v letním období. Příkladem jsou montážní pracoviště, strojírenská výroba, ale i kanceláře, prodejny, distribuční sklady, školy atd. Práce zde není zatížena zdrojem tepla z výrobních zařízení, výkyv od normálních podmínek v létě bývá (nebo nebývá) kompenzován klimatizací prostoru (chlazením), případně jsou nárazově zaváděna režimová opatření, jsou poskytovány ochranné nápoje.

Klimatizace na pracoviště by při tom měla být nastavena tak, aby teplota na nich nebyla nižší než o 6°C.

Pro dosud zmiňovaná nevenkovní pracoviště, kde jsou prostory výkonu práce vymezené uvnitř objektu, máme definované podmínky nařízením vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci, ve znění pozdějších předpisů (NV č. 361/2007 Sb.).

Poněkud jiné je to na venkovních pracovištích, tj. takových, která nejsou nebo jsou jen částečně chráněna před venkovními vlivy. Týká se to práce v lesích, na polích, na stavbách, ale i ve městech práce policistů, poštovních doručovatelů, atd. Zde se zvýšenou zátěží teplem se dá počítat už i při teplotách okolo 25°C, zejména jde-li o práci na přímém slunci a spojenou vyšším energetickým výdejem. Protože hrozí přehřátí a dehydratace, je nutno umožnit odpočinek ve stíněném prostoru a podávání dostatečného množství ochranných nápojů. I na tato pracoviště NV č. 361/2007 Sb. pamatuje, a to i přesto, že mnohá ustanovení, týkající se nevenkovních prostor se na práci venku nevztahují.

Závěr

Požadavky platné legislativy na teplotně vlhkostní podmínky při práci se vztahují k podmínkám, při nichž v letním období teploty ovzduší nepřekročí 30°C a nezajištění výše uvedených opatření v náležitém rozsahu stanoveném podle příslušných paragrafů NV č. 361/2007 Sb. při naší kontrolní činnosti považujeme za závadu. Dodržení přípustných hodnot se nevyžaduje u lehčích prací – v kancelářích, laboratořích, lehká manuální práce, za mimořádně teplého dne, kterým se rozumí den, kdy nejvyšší teplota venkovního vzduchu dosáhla hodnoty vyšší než 30 °C. Podle údajů Českého hydrometeorologického ústavu však v období teplých měsíců červen až září počet dnů, při kterých teploty překračují 30°C, pomalu rok od roku přibývá. Je tedy možná otázkou času, kdy dosud extrémní tepla budeme muset vnímat jako normální a s tím i změnit dosavadní pohled na zátěž teplem na pracovištích v letních měsících.